

Қуръони Карим дарслари (19-дарс). Ваҳийни тушуниб етмаслик (давоми)

15:10 / 04.02.2019 6968

Имом Бухорийнинг ривоятларида Абдуллоҳ ибн Аббос бундай дейди: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Бадр куни чодир ичида туриб: «Аллоҳим! Сендан Ўзинг берган аҳдинг ва ваъдангни сўрайман! Аллоҳим! Истасанг, бугундан кейин Сенга ибодат қилинмайди!» дедилар. Шунда Абу Бакр Сиддик у зотнинг қўлларидан тутиб: «Етар, эй Аллоҳнинг Расули, Роббингизга кўп ёлвордингиз», деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам совутларининг ичида сакрар эканлар, «У жамоа тезда енгилар ва орқаларига қараб қочарлар» оятини ўқиб чиқдилар».

Бадр урушида сон ва қурол жиҳатидан катта устунликка эга бўлган кофирлар шармандаларча енгилдилар. Уларда тўққиз юз эллик нафар жангчи, етти юзта түя, юзта от, етарлича қурол ва бошқа зарур ашёлар бор эди. Мусулмонлар уч юз ўн уч кишидан иборат эдилар, холос. Аллоҳнинг мадади билан мусулмонлар ғолиб келишди. Мушриклардан етмиш киши ўлди, етмиш киши асирга тушди. Мусулмонлардан эса ўн тўрт киши шахид бўлди. Аллоҳнинг ваъдаси юзага чиқди.

Ушбу ояти карима улкан мўъжиза ҳисобланади. У Маккада нозил бўлган пайтда мусулмонлар оз сонли ва кучсиз эдилар. Ҳеч ким уларнинг мушриклар устидан ғалаба қозонишларига ишонмас эди. Лекин кўп вақт ўтмай, бу оят ҳаётда – Мадинаи Мунавварада, Бадр урушида ўз ифодасини топди.

Аллоҳ таоло Ҳудайбия йилида мўминларга Масжидул-Ҳаромга киришлари тўғрисидаги берган ваъдасига - хавфдан кейин омонлик ваъдасига хилоф қилмади. Сочларини олиб ва қисқартириб, ибодатларининг қазосини бажаришларига берган ваъдасига ҳам хилоф қилмади.

Воқеа бундай бўлган эди: бир куни саҳобаи киромлар тўпланиб ўтирган эдилар, ҳузурларига Расулуллоҳ алайҳиссонату вассалом келдилар ва уларга тушларида ҳаммалари соchlарини олдирган ҳолда, эминликда, қўрқинчсиз Масжидул Ҳаромга кириб бораётганларини кўрганларини айтдилар. Ҳамма бу башоратдан хурсанд бўлди.

Ҳижратнинг олтинчи йили Зулқаъда ойининг бошида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам умрани ният қилиб, сафарга чиқдилар. У зот билан бирга муҳожир ва ансорий мусулмонлар, мадиналик араблар - ҳаммаси бўлиб, бир минг тўрт юз киши умрага чиқди. Аммо мушриклар уларнинг йўлларини тўсишди. Охири Ҳудайбияда икки тараф сулҳ тузиб, мусулмонлар ортга қайтишли. Қайтаётганларида, Маккаи Мукаррама билан Мадинаи Мунаввара орасидаги йўлда кечаси Фатҳ сураси нозил бўлди. Унда Аллоҳ таоло жумладан, шундай деган эди:

شَاءَ إِنَّ الْحَرَامَ الْمَسْجِدَ لَتَدْخُلُنَّ بِالْحَقِّ أَرْبَعَ يَارَسُولَهُ أَللَّهُ صَدَقَ لَقَدْ

فَجَعَلَ تَعْلَمُ الْمَمْأُلَمْ مَا فَعَلَمْ تَخَافُنَ لَا وَمَقْصِرٌ بَنَ رُءُوسَكُمْ مُحَلَّقِينَ إِمْنِينَ أَللَّهُ

اقْرِيْبًا فَتَحَادَلَكَ دُونِ مِنْ ۝۲۷

«Батаҳқик, Аллоҳ Расулининг тушини ҳақ ила тасдиқлади. Албатта, Масжидул Ҳаромга, иншааллоҳ, омонликда, соchlарингиз олинган, қисқартирилган ҳолда, қўрқмасдан кирасизлар. Бас, У сиз билмаган

нарсани билади ва (сизга) бундан бошқа яқин фатҳни қилди» (27-оят).

Бу оятда Аллоҳ таоло мўминларга бир нечта хушхабарни етказмоқда. Аввало, Пайғамбар алайҳиссаломнинг тушларини тасдиқламоқда. Қолаверса, Масжидул Ҳаромга кириш албатта насиб этишининг хабарини бермоқда. Ушбу хабарни Аллоҳнинг Ўзи таъкидлаб бераётганига қарамай, яна Ўзи «иншааллоҳ» - «Аллоҳ хоҳласа» деган иборани ишлатмоқда. Бундай дейиш иймон одобларидан бўлиб, дунёдаги ҳар бир ишни ва воқеани Аллоҳ таолонинг хоҳишига боғлашдан иборатдир. Ҳудайбия сулҳидан кейин кўп ўтмай, бу ваъда амалга ошди. Расулуллоҳ алайҳиссаломнинг тушлари тасдиқланиб, Маккаи Мукаррама фатҳ бўлди. У ердаги барча аҳоли Исломга кирди. Ислом Арабистон ярим оролининг бошқа тарафларига ҳам тарқалди.

Бундан ҳам ажабланарлиси, Аллоҳ таоло Набийсининг шахсини ва обрўсини инсонлардан сақлашни Ўз зиммасига олишидир. Ваҳоланки, ўша даврда у зотни қатл қилишга рағбатлилар атрофларида тўлиб-тошар эди. Шундай таҳликали бир пайтда Аллоҳ таоло Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни одамлардан Ўзи сақлашини баралла эълон қилди.

Аллоҳ таоло Моида сурасида марҳамат қиласи:

وَاللَّهُ رَسَالَتِهُ بِلَغَتَ فَمَا تَفَعَّلَ لَمْ وَإِنْ رَبِّكَ مِنِ إِلَيْكَ أُنْزِلَ مَا يَأْلِغُ الرَّسُولُ يَأْتِيهَا

۶۷ ﴿الْكَفَرِينَ الْقَوْمَ يَهْدِي لَا إِلَهَ إِنَّ النَّاسِ مِنَ يَعْصِمُكَ﴾

«Эй Расул! Сенга Роббингдан нозил қилинган нарсани етказ. Агар (шундай) қилмасанг, Унинг рисолатини етказмаган бўласан. Аллоҳ сени одамлардан сақлар. Албатта, Аллоҳ кофир қавмларни ҳидоят қилмас» (67-оят).

Бу ояти каримада Аллоҳ таоло Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга хитоб қилиб, ҳар қандай шароитда, одамларнинг Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи

vasallamga nisbatan munosbatlariiga қaramay, da'vat қilaverish lозимлигини буюрмоқда. Zotan, пайғамбарлик вазифаси ўзи шундан iborat. «Агар Роббингдан нозил қилинган нарсани етказмасанг, Аллоҳнинг пайғамбарлиги вазифасини адо этмаган бўласан. Ammo etkazish oson iш эмас. Islom da'vati йўлида тўсиқлар кўп бўлади. Musulmon da'vatchinинг душманлари кўп бўлади. Unга қарши turli ifbo-bўxtonlar уюштирилади, маломатлар тошлари отилади, обрўсига, молига ва жонига суиқасд қилинади. Ammo bu нарсалардан қўрқма. Чунки sени одамларнинг ёмонликларидан Аллоҳнинг Ўзи асрайди».

Rivоятларда келишича, ушбу ояти карима нозил бўлишидан oлдин Nabий solلالлоҳу алайҳи vasallamning turar жойларини saҳabalardan баъзилари қўриқлаб туришар экан. Ушбу ояти karima нозил bўlganidan сўнг, у zot алайҳиссалом mубorak boшларини chodirdan чиқариб, эшик oлдида қўриқчилик қилаётган saҳabalар guruhiga: «Эй одамлар, ketaveringlар, Аллоҳ mени ўз ҳимоясига oлди», degan ekanylар.

Rasululloҳ solلالлоҳu алайҳi vasallam Uҳud kуни душманга энг яқин masofada turdilar. Ўшанда ўлим u zotga kavushlarinинг boғichidan ҳам яқinroқ эди, ҳатто Aliy karramalloҳu vajҳaҳu: «Агар urush қизib ketsa, biz Rasululloҳnинг ҳimояlariiga ўтиб olardik, natижada biror kishi душманга u zotdan яқinroқ bўlmay қolap эди», deganlar.

Rasululloҳ solلالлоҳu алайҳi vasallam Xunайн fазotida xachirlarini душман томонга ҳайдаб bordilar. Mushiqlar юzlaniib, u zotni ўrab oliшgannda, қochmadiлar, balki xachirlariidan tushiб, гўё ўзларини уларнинг ўқlariiga tutgan ҳolda:

«Мен ҳақ Nabийdirman, эмасдир ёлғон!

Abdulmuttaliбga эрурман ўғлон!» dedilar.

Zoturrikoъda Пайғамбар алайҳиссалом daraхt остига tushdilar va қilichlariни unga osdilaru, ёнбошlab, uхlab қolдилар. Ёnlariда ҳеч kим қolмагan эди. Shunda mushiqlardan bir kishi keliб, қilichni oлdi-da, u zotga ўқtалиб: «Menдан қўrқасанми?» dedi. «Йўқ», dedilar. «Menдан sени nima tўsa oлади?» dedi. «Alloҳ», dedilar. U: «Menдан sени nima tўsa oлади?» dedi. «Alloҳ», dedilar. Uchinchi марта ҳам сўрагan эди, «Alloҳ», dedilar. Ҳалиги odamning қўlidan қiliч tushiб ketdi. Shunda Rasululloҳ solلالлоҳu алайҳi vasallam қilichni oliб: «Энди sени mendan kim tўsa oлади?» dedilar. U kishi ўтириб қoldi. Sўngra Islominи эълон қildi.

Ғайб хабарларини бу қадар кескин тарзда айтиш учун ё беҳуда тахминлар ёки ўта ишончли ваҳий бўлиши лозим. Бирор киши Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламда тахминчининг хаёлотларини, уйдирмачилик аломатларини кўрмаган. У зотнинг ростгўй, соғлом ва баркамол инсон бўлганларини дўст ҳам, душман ҳам билган. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг келажак ҳақида Аллоҳдан деб айтган хабарлари воқеъликда содир бўлганининг ўзи у кишининг ҳақ пайғамбар эканлари, ростгўй ва ишончли зот бўлганларининг исботидир. У зотни ёлғончи дейиш иймон келтиришдан қочиш учун ўйлаб топилган бўхтондан бошқа нарса эмас.

(давоми бор)

«Қуръон илмлари» китобидан